

Beszélgetés dr. Jeszenszky Dezsővel
2013. december, készítette: Schuster Barbara

Az interjút, amelyben dr. Jeszenszky Dezsőt a scoliosisos páciensek önellfogadásáról, pszichés terheiről és az ő orvosi viszonyulásáról kérdeztem - a Gerincferdülés, és ami mögötte van című könyvbe szántam. Végül mégsem került bele, egy mondatot kivéve. A beszélgetés(töredéket) ennek ellenére szívesen adjuk közre, hiszen rövidege és tömörsége ellenére (vagy talán épp azért) sok értékes gondolat fogalmazódik meg benne.

- Vajon minden scoliosisos páciens rosszul éli meg lelkileg a betegségét?
- Attól függ, mekkora a görbülete. És hogy hány éves. Kérdeztem azokat, akik jönnek hozzám, 14-15 éveseket, hogy kozmetikusan zavarja-e őket, ők azt mondják, abszolút nem. Aztán egyszer csak megjelennek 19-20 éves korukban, hogy mégis csak zavarja őket és szeretnének vele valamit csinálni. De van például egy testvérpár nálam, mind a kettőnek nagy scoliosisa van. Mind a kettő válogatott tollaslabda játékos és egyik sem akarja, hogy megoperáljam. Hiába van nagy görbületük, mind a kettő sportolni akar. Náluk várunk: amikor majd nem sportolnak, majd akkor megoperálom őket. Őket nem érdekli a kozmetikai probléma, őket az érdekli, hogy sportolhassanak tovább.
- A műtéti indikációban ugyanolyan súllyal kéne latba esnie a kozmetikai (lelki) tényezőknél, mint az egyéb paramétereknek?
- Ugyanolyan súlyba kéne kerülnie? De hát abban is van. Ez benne van a műtéti indikációban, mert ha nincs benne, akkor tényleg nem is rossz kozmetikusan. Van, akinél biztos a kozmetikai probléma, de nem mutatja.
- Olyan nem fordulhat elő, hogy valaki teljesen rendben van magával a viszonylag nagy görbülete, deformitása ellenére?
- Nem biztos, hogy megtudjuk, ki hogy van magával, mert lehet, hogy valaki úgy csinál, mintha jól lenne magával, aztán attól nincs jól. Ezt nehéz megítélni. Nem igazán van olyan betegem, akinek 80 fokos a görbülete, és még nincs megoperálva, vagy nem akar műtétet. Mi eléggé ki vagyunk szelektálva, hozzánk olyanok jönnek, akik valamit akarnak. A szülőkkel inkább nehéz, a szülők gyakran ellene vannak a műtétnek. A gyerek meg gondolom a szülő hatása alatt áll, nekik azt mondom, nem kell most megoperálni, nem olyan sürgős, hagyjuk, mert majd úgy is eldőnti a beteg. Úgy is jelentkezik, ha baj van, ha fáj, vagy zavarja. A dolog kinövi magát.

Később a motivációról próbálom faggatni, arról, hogyan lehetséges ekkora vállalás – kockázatos, nagy műtétek mellett, amit mindennap véghez visz - alázatosnak, szerénynek maradni.

- Nekem az a filozófiám, hogy nem a betegnek kell hálásnak lennie, hogy megoperáljuk, hanem nekünk kell hálásnak lennünk, hogy megoperálhatjuk. Szerintem az a legnagyobb bizalom, amivel egy beteg hozzánk jön. Kinek van még akkora lehetősége, hogy beleavatkozzon egy testbe – most nem a lélekről beszélek, abba bele lehet avatkozni – hanem a testbe, mint egy sebésznek? A sebészek jó része ettől afféle „jóistennek” érzi magát, hogy bele már vágni egy másik emberbe. (Közben sokaknak épp ezért van alkoholproblémájuk, mert nyomasztja őket a dolog). Nekem az a véleményem, nekünk kell köszönnünk, hogy egyrészt ezt a megadta

nekünk a Jóisten, hogy ezt tudjuk csinálni, másrészt, hogy a beteg ilyen bizalommal van irántunk. Mert ehhez iszonyú nagy bizalom kell.

- Mégis: szinte érthetetlen, hogy a több évtizednyi tapasztalat, a sok siker, elismertség hogy nem vezetett nagyképűséghez?
- Biztos időben kaptam a nagy pofonokat az élettől. És akkor pillanatok alatt egész máshogy néztem a dolgokat. Ezekről a tapasztalatokról egész más lett a szemléletem a világról. Egészen átalakult a beteghez való viszonyom.
- Eredetileg honnan jön ez a sajátos viszonyulás?
- Családi minta is. Édesapám nagyon sokat mesélt nekünk és az nagyon sokat befolyásolt a mi életünkben, az enyémben is. Nagyon sokat számít, hogy milyen példa van előtted. Őt is nagyon szerették a betegek, bár ő egy kicsit más volt azt hiszem, mint én. Inkább sebész volt, mint én, de ő is sokat foglalkozott, beszélgetett a betegekkel. Nekem is mindenki felrója a kórházban, hogy lehet, hogy ennyi ideig bent ül a beteg nálam a rendelésen.
- Talán nem is annyira a mennyit a fontos, hanem a hogyan, a nyugalmat árasztó kisugárzás...
- Azt nem tudom. A lényeg talán, hogy amit mondani szoktam, az ülni szokott. Nem próbálok meg blablázni, amit sokan csinálnak.
- Ez egy szolgálat, ami egész életre szól. Mi ad inspirációt?
- Talán van bennem valamiféle segítési vágy. Nem tudom, ez miből indul ki. Talán abból, hogy sok rossz példát láttam a pályafutásom alatt. És én azt mondtam magamnak, hogy én ezt ugyanígy nem tehetem. Ez afféle interakció, a tapasztalataim készítettek az ellentétes viselkedésre. Mindig szoktam mondani, az orvosoknak kolostorokba kéne vonulniuk. Hogy ne legyen más csak a gyógyítás. (elmosolyodik)
Nem vagyok túl népszerű ezzel a kijelentésemmel az orvosok között...

Még megpróbáljuk közösen megfejteni, miért jelent valakinek katartikus változást, boldogságot a műtét, más viszont – egy objektíven nézve szép eredménnyel is – elégedetlen marad. A megfejtést egyikünk sem tudja persze. Azért arra határozottan és mosolyogva bólint, hogy igenis látja a visszatérő, operált páciensein, ha boldogabbak lettek. Elér hozzá, ahogy megváltozik az életük. Arra a kérdésemre, hogy érzékeli-e, mennyire szeretik a páciensei nagyon határozott a válasz:

- Igen. Tudom. Azt érzem.